

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 27 sierpnia 2020 r.

Znak: WK-610/14/4/20

Pan
Ginter Skowronek
Wójt Gminy
Wielowieś

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach: 27 kwietnia 2020 r. do 18 czerwca 2020 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Wielowieś** za okres od 1 stycznia 2016 r. do 18 czerwca 2020 r.

Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 30 czerwca 2020 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego zadania pn.: „Kompleksowe unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest w Gminie Wielowieś” przeprowadzonym w 2018 r. stwierdzono, że zamawiający w postępowaniu udzielonym w trybie przetargu nieograniczonego określił kryteria oceny ofert w sposób uniemożliwiający sprawdzenie informacji przedstawianych przez wykonawcę, czym naruszono art. 91 ust. 2d ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.), według którego zamawiający określa kryteria oceny ofert w sposób jednoznaczny i zrozumiały, umożliwiające sprawdzenie informacji przedstawionych przez wykonawców.*

W ramach kryterium oceny ofert w kategorii „Emisja spalin” punktowaniu podlegało wyłącznie zobowiązanie Wykonawcy do realizacji usługi pojazdami spełniającymi normę EURO 6 – bez konieczności chociażby wskazania nazwy konkretnego pojazdu czy też numeru nadwozia takiego pojazdu, co skutecznie uniemożliwiało sprawdzenie przedstawianych informacji pod kątem wiarygodności złożonego oświadczenia.

Zamawiający w ramach kryterium „Emisja spalin” w przypadku zobowiązania się wykonawcy do realizacji usługi pojazdami spełniającymi normę EURO 6 przyznawał Wykonawcy następującą punktację:

- *wykonawca zobowiąże się w ofercie do wykonania przedmiotu zamówienia pojazdami spełniającymi minimum normę emisji spalin EURO 5 – ofercie zostanie przyznanych 20 pkt,*

- wykonawca zobowiąże się w ofercie do wykonania przedmiotu zamówienia pojazdami spełniającymi normę emisji spalin EURO6 – ofercie zostanie przyznanych 25 pkt,
- wykonawca nie zobowiąże się w ofercie do wykonania przedmiotu zamówienia pojazdami spełniającymi normy emisji spalin EURO 5 lub 6 – ofercie zostanie przyznane 0 pkt.

Z formularza oferty wybranego wykonawcy wynikało, że firma zobowiązała się wykonać przedmiot zamówienia przy pomocy pojazdów spełniających minimum wymagania normy emisji spalin EURO 6.

Z protokołu badania i oceny ofert z dnia 11 grudnia 2018 r. wynikało, że za kryterium „Emisja spalin” w którym wpisano normę emisji EURO 6, wybrany wykonawca otrzymał 25 pkt.

Opisu kryteriów oceny ofert w ramach ww. postępowania dokonał Główny Specjalista, bezpośrednio podległy Wójtowi Gminy Wielowieś. Specyfikację istotnych warunków zamówienia ww. postępowania zatwierdził p. Ginter Skowronek – Wójt Gminy Wielowieś.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Wielowieś biorącymi udział w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych w zakresie stosowania pozacenowego kryterium oceny ofert, umożliwiającego sprawdzenie informacji przedstawianych przez wykonawców, stosownie do art. 91 ust. 2d ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 z późn.zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn.zm.).

W zakresie wymiaru podatku od nieruchomości:

- W latach 2017 - 2020 do dnia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości danych o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia aktualnych informacji podatkowych, korekt informacji, deklaracji podatkowych, do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia.

Zgodnie z art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.), organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Stosownie do art. 274 a § 1 tej ustawy, organ podatkowy może żądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. W myśl art. 274a § 2 tej ustawy, w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u podatników kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z przytoczonym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. W myśl art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Powyższe dotyczyło:

▪ podatnika o nr karty kontowej nr 1/57 (osoba prawna), któremu w latach 2019 - 2020 nie opodatkowano podatkiem od nieruchomości gruntów (działki: 338/74, 339/74, 340/74, 341/71) o łącznej powierzchni 0,2874 ha związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, pomimo iż opodatkowano powierzchnię użytkową budynku związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej położonego na tych gruntach, po wydaniu decyzji z dnia 9 sierpnia 2018 r. przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Gliwicach, pozwalającej inwestorowi użytkować budynek przeznaczony na prowadzoną działalność. W latach 2017-2020 podatnik wykazywał ww. działki w DR-1 deklaracji na podatek rolny. Działki te zgodnie z informacją z rejestru gruntów miały wskazany użytek RVI, czyli podlegały zwolnieniu z opodatkowania podatkiem rolnym.

Organ podatkowy nie podejmował czynności sprawdzających do dnia kontroli.

W czasie kontroli skierowano wezwanie w dniu 12 czerwca 2020 r. do podatnika w celu wyjaśnienia stanu faktycznego.

Organ podatkowy dokonał wstępnego wyliczenia podatku od nieruchomości za nieopodatkowane grunty związane z działalnością gospodarczą za rok 2019 – 2.586,60 zł, a za I półrocze 2020 r. – 1.322,04 zł.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1785 z późn.zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają użytki rolne, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Przepisy ww. ustawy nie zawierają wyjaśnienia „gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej”, ustawa ta definiuje pojęcie „gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej”, czyli gruntów będących w posiadaniu przedsiębiorcy – art. 1a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy. Stosownie do art. 1a ust. 1 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, za działalność gospodarczą uważa się działalność, o której mowa w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r., poz. 646 z późn.zm.), czyli zorganizowaną działalność zarobkową, wykonywaną we własnym imieniu i w sposób ciągły.

Natomiast zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 617 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza.

Ponadto, podatnik nie zadeklarował do opodatkowania budowli zajętych pod działalność gospodarczą. Z informacji zawartych na ogólnodostępnej platformie internetowej reklamującej działalność podatnika są zdjęcia przedstawiające ogrodzony teren, zagospodarowany i nasadzony krzewami, wysypane alejki spacerowe, itp.

▪ podatnika o nr karty kontowej nr 1/60 (osoba prawna), który w deklaracjach złożonych w 2017 - 2020 nie zadeklarował do opodatkowania budowli zajętych pod działalność gospodarczą. Z informacji zawartych na stronach ogólnodostępnej platformy wynika, że nieruchomość jest ogrodzona, posiada utwardzony wewnętrzny plac.

Organ podatkowy w trakcie kontroli w dniu 12 czerwca 2020 r. wezwał ww. podatnika do złożenia wyjaśnień i przedłożenia dokumentacji podatkowej.

▪ podatnika o nr karty kontowej nr 9/61 (osoba fizyczna, prowadząca działalność gospodarczą), który w złożonych IN-1 informacjach o nieruchomościach i obiektach budowlanych na rok 2012 i na rok 2019, wskazał powierzchnię gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania

w ewidencji gruntów i budynków oraz powierzchnię użytkową budynków lub ich części zawiązaną z prowadzeniem działalności gospodarczej. W informacji podatnik nie wskazał żadnych danych do opodatkowania podatkiem od nieruchomości – budowli zajętych pod działalność gospodarczą.

Z informacji zawartych na ogólnodostępnej platformie internetowej wynika, że na nieruchomości ww. podatnika zajętej pod działalność gospodarczą znajdują się miejsca parkingowe wyłożone kostką. W dniu 18 czerwca 2020 r. względem ww. podatnika rozpoczęto procedurę wyjaśniającą.

W myśl art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają m.in.: budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Stosownie do art. 1a ust. 1 pkt 2 wskazanej ustawy, budowla to obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, jeżeli okolicznością, od której jest uzależniony obowiązek podatkowy, jest istnienie budowli lub ich części obowiązek podatkowy powstaje z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym budowa została zakończona albo w którym rozpoczęto użytkowanie budowli lub ich części przed ich ostatecznym wykończeniem.

▪ podatnika o nr karty kontowej nr 1/66 (osoba prawna), który nabył nieruchomość zabudowaną i w złożonych na 2018 r. i na 2019 r. deklaracjach na podatek od nieruchomości deklarował powierzchnię 586 m² działki nr 59 jako pozostałe grunty, a budynek mieszkalny i budynki gospodarcze jako nie związane z działalnością gospodarczą.

Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków wskazano ww. działkę jako użytek klasy B tereny mieszkaniowe, oznaczone symbolem – B.

Zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, grunty, budynki, budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to grunty, budynki, budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą.

W dniu 18 czerwca 2020 r. względem podatnika rozpoczęto procedurę wyjaśniającą,

▪ dwóch podatników będących jednostkami oświatowymi o nr kart kontowych 1/40 i 1/41, którzy w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2018 - 2020 nie deklarowali do opodatkowania wydzielonych pomieszczeń przeznaczonych do zadań z zakresu medycyny na gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Ww. podatnicy deklarowali całą powierzchnię zajmowanych budynków jako zwolnioną na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn.zm.), pomimo zawartych porozumień na użyczenie pomieszczeń o powierzchni 13,20 m² i 17,40 m² dla zagospodarowania w nim gabinetu profilaktycznego i wykonywania świadczeń pielęgniarstwa szkolnej.

W myśl art. 68 ust. 1 pkt 11 oraz art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.), do zadań dyrektora szkoły publicznej należy zapewnienie uczniom możliwości korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej spełniającego szczegółowe wymagania oraz wyposażonego w sprzęt określony w rozporządzeniu w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej w części dotyczącej warunków realizacji świadczeń gwarantowanych pielęgniarstwa lub higienistki szkolnej. Do jego zadań należy także współpraca z pielęgniarstwem

albo higienistką szkolną, lekarzem i lekarzem dentystą, sprawującymi profilaktyczną opiekę zdrowotną nad dziećmi i młodzieżą.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 10, art. 3 oraz art. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 217 z późn. zm.), działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania są działalnością w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych. Świadczenia zdrowotne mogą być udzielane m.in. przez osoby fizyczne wykonujące zawód medyczny lub przez grupową praktykę pielęgniarek.

Stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają budynki lub ich części. Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy, od podatku od nieruchomości zwalnia się publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne objęte systemem oświaty oraz prowadzące je organy, w zakresie nieruchomości zajętych na działalność oświatową. Zwolnienie to nie dotyczy jednak przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą inną niż działalność oświatowa.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika Urzędu Gminy Wielowieś, dane zawarte w deklaracjach uwzględniały całą powierzchnię budynków. W ogólnej powierzchni uwzględniono również gabinety dla pielęgniarek, jednak nie wykazano ich w stosownych rubrykach deklaracji za ww. lata. W dniu 16 czerwca 2020 r. względem podatników rozpoczęła się procedura wyjaśniająca. Poinformowano dyrektorów obu jednostek o konieczności złożenia deklaracji korygujących, które uwzględniałyby powierzchnie gabinetów dla pielęgniarek oraz pozostałe powierzchnie budynków przeznaczonych na działalność szkół. Po złożeniu przez jednostki stosownych wyjaśnień i dokumentów, tut. Organ podatkowy podejmie dalsze kroki zmierzające do skorygowania w ewidencji podatkowej powierzchni budynków będących w posiadaniu podatników.

Zadania w zakresie prowadzenia wymiaru podatku od nieruchomości, rolnego dla osób fizycznych i prawnych należały zgodnie z zakresem czynności do Inspektora ds. wymiaru podatków lokalnych w Referacie Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Martyna Perepetycja – Skarbnik Gminy Wielowieś.

Wniosek nr 2

Ponownie przeanalizować prawidłowość opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu podatników o nr kart kontowych: 1/57, 1/60, 9/61, 1/66, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn.zm.) postępowanie podatkowe w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania za lata 2018-2020, mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn.zm.).

Wniosek nr 3

Wszcząć wobec podatników będących jednostkami oświatowymi o nr kart kontowych 1/40, 1/41, postępowanie podatkowe w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325) w celu ustalenia prawidłowego wymiaru podatku od nieruchomości za lata 2018-2020, mając na uwadze art. 21, art. 272 pkt 3, art. 274a § 1, § 2 ww. ustawy Ordynacja podatkowa

oraz wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.).

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami ds. wymiaru podatków lokalnych w Referacie Finansów Urzędu Gminy Wielowieś w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających złożonych informacji w sprawie podatku od nieruchomości, podatku rolnego, deklaracji podatkowych, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 1 i 2, art. 281§ 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.), mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie sprawozdawczości i księgowości:

- *Do dnia zakończenia kontroli zaniechano wyceny 29 nieruchomości nabytych w 2019 r. nieodpłatnie przez Gminę Wielowieś na podstawie prawomocnych 7 decyzji Wojewody Śląskiego oraz ujęto w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Wielowieś roku 2020.*

Naruszono tym art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.).

Zgodnie z przytoczonymi przepisami ustawy, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

Było to również niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 011 wynikającymi z postanowień załącznika nr 3 do obowiązującego od stycznia 2018 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.).

Zgodnie z przywołanymi regulacjami, na stronie Wn konta 011 ujmuje się zwiększenia stanu środków trwałych, w szczególności nieodpłatne przyjęcie środków trwałych. Księgowanie na stronie Wn konta 011 zwiększeń stanu środków trwałych w związku z ich nieodpłatnym otrzymaniem przyjęto również w zakładowym planie kont dla Urzędu Gminy Wielowieś obowiązującym w 2019 r.

Pracownicy Referatu Ekorozwoju przekazali informację o nabyciu 29 nieruchomości na podstawie prawomocnych decyzji Wojewody Śląskiego do Referatu Finansów w dniu 31 grudnia 2019 r., natomiast nieruchomości te ujęto w ewidencji środków trwałych na podstawie dokumentu PK 0000000821 w dniu 24 lutego 2020 r. w księgach roku 2020.

Powyższe działki ujęto w ewidencji księgowej konta 011 o wartości zerowej, podczas gdy konto 011 prowadzi się w ujęciu ilościowo-wartościowym.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1a, art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, nieruchomości wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy według ceny rynkowej bądź inaczej określonej wartości godziwej. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny - jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Gintera Skowronka – Wójta Gminy Wielowieś wprowadzając dane do ewidencji księgowej – konto 011 (grunty) działki o wartości zerowej sugerowano się zapisami w polityce rachunkowości Urzędu Gminy Wielowieś, gdzie punkt 16, określający metody wyceny aktywów i pasywów dotyczący środków trwałych, brzmi: „Środki trwale stanowiące własność jednostki otrzymane nieodpłatnie, na podstawie decyzji właściwego organu, wycenia się w wartości określonej w tej decyzji”. Jednocześnie informuje, iż dokument PK 0000000821 ujęty został w ewidencji syntetycznej konta 011”.

W obowiązujących w jednostce Urząd Gminy Wielowieś ogólnych zasadach prowadzenia rachunkowości wraz z metodami wyceny aktywów i pasywów oraz ustaleniem wyniku finansowego zawartych w załączniku do zarządzenia Wójta Gminy Wielowieś Nr 2020/2018 z dnia 31 grudnia 2018 r. zapisano, że „środki trwale stanowiące własność jednostki otrzymane nieodpłatnie, na podstawie decyzji właściwego organu, wycenia się w wartości określonej w tej decyzji.” Brak uregulowania w przypadku, gdy decyzja właściwego organu nie wskazuje wartości środka trwałego.

Powyższe narusza art. 4 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, bo rachunkowość jednostki obejmuje wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego. Natomiast zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 2, art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.), jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, a kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji środków trwałych stanowiących własność Gminy Wielowieś należały do obowiązków Inspektora Referatu Finansów. Nadzór w tym zakresie należał do Skarbnika Gminy Wielowieś.

Wniosek nr 5

Uzupełnić zasady rachunkowości jednostki określone w załączniku do zarządzenia Wójta Gminy Wielowieś Nr 2020/2018 z dnia 31 grudnia 2018 r., o metody wyceny nieruchomości, w przypadku braku ich wartości określonej w dokumencie nabycia, mając na uwadze art. 4 ust. 3 pkt 4, art. 28 ust. 1 pkt 1a i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.), a także art. 10 ust. 1 pkt 2, art. 10 ust. 2 ww. ustawy o rachunkowości.

Wniosek nr 6

Dokonać wyceny nieruchomości przejętych w drodze decyzji administracyjnych oraz ująć ich wartości w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Wielowieś, stosownie do art. 4 ust. 3 pkt 4, art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1, art. 28 ust. 1 pkt 1a, art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.), mając na uwadze zasady funkcjonowania konta 011 określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu

państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), postanowień zakładowego planu kont, a także art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn.zm.).

- *W bilansach z wykonania budżetu Gminy Wielowieś za lata 2016 - 2018 nie wykazywano jako zobowiązań krótkoterminowych tej części zobowiązań z tytułu rat zaciągniętych kredytów i pożyczek, których spłata przypada w ciągu 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym. Powyższe zobowiązania wykazywane zostały jako zobowiązania długoterminowe. Naruszono tym art. 3 ust. 1 pkt 22, art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn.zm.), § 17 ust. 6 uchylonego z dniem 1 stycznia 2018 r. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.) oraz § 23 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn.zm.).*

Zgodnie ze wskazanymi przepisami ustawy, zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Natomiast przez zobowiązania krótkoterminowe rozumie się ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zgodnie z ww. przepisami, z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządza się bilans, który powinien zawierać informacje w zakresie ustalonym w załączniku do ww. rozporządzeń.

W bilansach z wykonania budżetu Gminy Wielowieś na koniec każdego roku, w poz. I.2. wykazano wyłącznie zobowiązania finansowe długoterminowe (powyżej 12 miesięcy):

- za 2016 r. w wysokości 1.738.188,36 zł,

- za 2017 r. w wysokości 2.596.020,06 zł,

- za 2018 r. w wysokości 1.195.099,72 zł.

W bilansach tych, w poz. I.1 Zobowiązania krótkoterminowe do 12 miesięcy wykazano zero. Zobowiązania z tytułu zaciągniętych przez Gminę Wielowieś kredytów i pożyczek potraktowano jako długoterminowe, gdyż zgodnie z wyjaśnieniami, taki sposób wykazywania zobowiązań przyjęty był od lat.

W bilansie z wykonania budżetu Gminy Wielowieś za 2019 r. sporządzonym w trakcie trwania kontroli w dniu 3 czerwca 2020 r., w poz. I.1 Zobowiązania krótkoterminowe do 12 miesięcy wykazano kwotę 235.380,92 zł, a w poz. I.2. Zobowiązania finansowe długoterminowe (powyżej 12 miesięcy) wykazano kwotę 728.995,15 zł.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej budżetu (organu), sporządzania bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego Gminy Wielowieś należały

do Inspektora ds. księgowości budżetowej w Referacie Finansów, podległego p. Martynie Perepetycja – Skarbnikowi Gminy Wielowieś.

Bilans z wykonania budżetu Gminy Wielowieś za lata 2017 - 2018 podpisali: p. Martyna Perepetycja – Skarbnik Gminy i p. Ginter Skowronek – Wójt Gminy Wielowieś.

Wniosek nr 7

Zapewnić dokonywanie prawidłowego podziału zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na krótkoterminowe i długoterminowe w celu ich wykazywania w bilansach z wykonania budżetu Gminy Wielowieś, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn.zm.) oraz § 23 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn.zm.).

- *W latach 2017 - 2019 zaniechano sporządzania jednego bilansu Urzędu Gminy Wielowieś obejmującego wszystkie aktywa i pasywa jednostki. Sporządzano natomiast dla Urzędu Gminy Wielowieś trzy sprawozdania finansowe: (bilans, rachunek zysków i strat, zestawienia zmian w funduszu) jako dla jednostki budżetowej oznaczone jako: bilans „Wydatki”, bilans „Dochody” oraz bilans „Sumy depozytowe”, nie uwzględniano w tych bilansach środków z Funduszu Pracy na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników.*

Powyższe było niezgodne z § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn.zm.), a poprzednio § 17 ust. 1 uchylonego z dniem 1 stycznia 2018 r. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 760).

Zgodnie z przytoczonymi przepisami, na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych jednostki sporządzają sprawozdania finansowe składające się z: bilansu, rachunku zysków i strat, zestawienia zmian w funduszu. Stosownie do wymogów § 23 ust. 3 pkt 1 oraz § 17 ust. 3 pkt 1 ww. rozporządzeń, bilans powinien zawierać informacje w zakresie ustalonym dla jednostki budżetowej w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

Powyższe wynikało z tego, że bilanse sporządzano na podstawie zestawień obrotów i sald sporządzonych do prowadzonych oddziałów, czyli dzienników częściowych, pomimo iż system FK generował zbiorcze zestawienie obrotów i sald.

Sporządzanie projektów sprawozdań finansowych należało do Inspektora ds. księgowości budżetowej w Referacie Finansów, podległego Skarbnikowi Gminy.

Ww. bilanse sporządzone za 2017 r., 2018 r. i 2019 r. podpisali p. Martyna Perepetycja – Skarbnik Gminy i p. Ginter Skowronek – Wójt Gminy Wielowieś.

W trakcie trwania kontroli w dniu 15 maja 2020 r. sporządzono jeden bilans Urzędu Gminy Wielowieś obejmujący wszystkie aktywa i pasywa jednostki, a także rachunek zysków i strat, zestawienia zmian w funduszu, które podpisali: p. Martyna Perepetycja – Skarbnik Gminy i p. Ginter Skowronek – Wójt Gminy Wielowieś.

Nieprawidłowość w tym zakresie stwierdzono w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa RIO w Katowicach, Znak: WK-610/30/4/16 z dnia 6 grudnia 2016 r.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansów Urzędu Gminy Wielowieś w zakresie sporządzania sprawozdania finansowego Urzędu Gminy Wielowieś, stosownie do § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn.zm.).

- *W latach 2017 - I kwartał 2020 r, zaniechano prowadzenia zapisów w ewidencji księgowej budżetu na pozabilansowych kontach 992 - „Planowane wydatki budżetu” oraz 993 - „Rozliczenia z innymi budżetami”. Konta pozabilansowe: 991, 992, 993 były przewidziane w zakładowym planie kont wprowadzonym zarządzeniem Nr 57/2010 Wójta Gminy Wielowieś z dnia 31 grudnia 2010 r. wraz ze zm. oraz zarządzeniem Nr 202/2018 Wójta Gminy Wielowieś z dnia 31 grudnia 2018 r. wraz ze zm. Naruszono też zasady funkcjonowania ww. kont określono w załączniku nr 2 do rozporządzenia:*
 - *Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn.zm.),*
 - *Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.).*

Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi w trakcie kontroli, w okresie objętym kontrolą nie prowadzono ewidencji na pozabilansowych kontach 992 i 993 ponieważ nie zaimportowano z programu „Budżet” do organu noty księgowej o wysokości planowanych wydatków. Założono zaimportowanie tych not w bieżącym roku.

- W latach 2018 - 2019 dokonano w ewidencji księgowej budżetu (organu) zapisów księgowych na koncie 221- „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, które nie zostało wykazane w zakładowym planie kont dla budżetu Gminy Wielowieś stanowiącym załącznik nr 5 do zarządzenia Nr 202/2018 Wójta Gminy Wielowieś z dnia 31 grudnia 2018 r. z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2018 r. Prowadzenie ewidencji na powyższym koncie, dla którego nie ustalono opisu sposobu prowadzenia, przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń, świadczy o niedostosowaniu wprowadzonej polityki do potrzeb jednostki, co naruszało § 20 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem, ustalając zakładowy plan kont należy się kierować następującymi zasadami: plan kont dla budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być uzupełniony o wybrane konta niezbędne do ewidencji operacji budżetu jednostki samorządu terytorialnego z planu kont dla jednostek budżetowych.

Z wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli wynikało, że zapis na koncie 221 w 2018 r. wprowadzono w celu rozliczenia udziału gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2018 rok; na dzień 31 grudnia 2018 r. ujęto nadpłatę w kwocie 506 zł. Na podstawie informacji ogłoszonej na stronie MF/finanse 2018 o zaklasyfikowaniu nadpłaty i zmniejszeniu w miesiącu marcu 2019 (za luty 2019) dochodów przekazywanych gminie. Rozliczenie zostało ujęte w WB nr 48 z dnia 8 marca 2019 r., saldo na koniec marca 2019 r. wynosiło 0,00 zł. Była to operacja jednorazowa i z uwagi na krótki okres (informacja w marcu 2019 r. i rozliczenie w tym samym miesiącu) nie znalazło odzwierciedlenia w zmianie planu kont dla organu; przyjęte konto do rozliczeń należności z tytułu dochodów budżetowych.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji budżetu (organu), należały do Inspektora ds. księgowości budżetowej w Referacie Finansów, a nadzór w tym zakresie spoczywał na p. Martynie Perepetycja – Skarbniku Gminy Wielowieś.

- W ewidencji księgowej budżetu (organu) nieprawidłowo ujęto operację w kwocie 986.834,00 zł dotyczącą umowy w sprawie częściowego warunkowego umorzenia pożyczki na podstawie dokumentu PK 0000000256 z dnia 14 listopada 2018 r. Ww. dokument dekretowano: zapis czerwony (ujemny) Ma/260-3 i zapis czarny (dodatni) Ma/962. Tym samym dokonano na kontach księgi głównej budżetu (organu) zapisów „czerwono-czarnych”, czym naruszono art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn.zm.). Na kontach księgi głównej obowiązuje ujęcie zarejestrowanych uprzednio lub równocześnie w dzienniku zdarzeń, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu oraz zasadami funkcjonowania kont 260 i 962 określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911).

Dokument PK sporządziła Podinspektor ds. księgowości budżetowej w Referacie Finansów, a zatwierdziła p. Martyna Perepetycja – Skarbnik Gminy Wielowieś.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansów Urzędu Gminy Wielowieś, w zakresie ujmowania operacji na kontach: 992, 993, 221, 260, 962 w księgach rachunkowych budżetu (organu), stosownie do art. 15 ust. 1, art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn.zm.) oraz wymogów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- *W latach 2018 - 2020 w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Wielowieś ujmowano do niewłaściwego okresu sprawozdawczego koszty wynikające z naliczonych diet radnych gminy i sołtysów oraz wynikające z zawartych umów o używanie samochodu prywatnego do celów służbowych, czym naruszono art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Natomiast, w myśl art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Zgodnie z § 26 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.), okresem sprawozdawczym jest miesiąc.*

Powyższe dotyczyło list wypłat:

- *diet radnych gminy sporządzonej na podstawie listy obecności radnych na sesji rady w dniu 27 grudnia 2018 r. na łączną kwotę 5.040,00 zł.*
 - *diet radnych gminy sporządzonej na podstawie listy obecności radnych na Komisji ds. Budżetu w dniu 27 grudnia 2018 r. na łączną kwotę 651,00 zł.*
 - *diet sołtysów sporządzonej na podstawie listy obecności sołtysów na sesji rady w dniu 27 grudnia 2018 r. na łączną kwotę 4.641,00 zł.*
 - *sporządzonych na podstawie 8 oświadczeń pracowników o użyczenie samochodu prywatnego do celów służbowych za miesiąc grudzień 2018 r. na łączną kwotę 1.682,94 zł.*
 - *diet radnych gminy sporządzonych na podstawie list obecności radnych na wspólnej komisji rady oraz na sesji w dniu 30 grudnia 2019 r. na łączną kwotę 7.717,50 zł.*
 - *diet sołtysów sporządzonej na podstawie listy obecności sołtysów na sesji rady w dniu 27 grudnia 2018 r. na łączną kwotę 4.657,50 zł.*
 - *sporządzonych na podstawie 7 oświadczeń pracowników o użyczenie samochodu prywatnego do celów służbowych za miesiąc grudzień 2019 r. na łączną kwotę 1.492,98 zł.*
- Ww. operacje zostały zaliczone do kosztów roku następnego i ujęte w księgach rachunkowych roku następnego w odpowiedniej klasyfikacji budżetowej.*

Z wyjaśnień złożonych przez p. Gintera Skowronka – Wójta Gminy wynika, że wyżej wymienione listy wypłat były sporządzone w dniach 7 stycznia 2019 r. i 7 stycznia 2020 r. Ujęcie ww. operacji w kosztach roku następnego spowodowane było datami sporządzenia list, ponadto brano pod uwagę zapis w obowiązującej polityce rachunkowości mówiący o ujmowaniu kosztów na przełomie roku „wystawiony dokument z datą od 01.01., ujmowany jest jako koszt roku bieżącego”. Ponadto wskazano, że do dnia dzisiejszego nie określono w wewnętrznych uregulowaniach terminu, do którego spływające dokumenty dotyczące poprzedniego okresu sprawozdawczego należy kwalifikować.

Skutkiem powyższego było niewykazanie w rocznych sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2018 r. i 2019 r., zobowiązań niewymagalnych w odpowiadającej ww. operacjom klasyfikacji budżetowej.

Zgodnie z zakresem czynności „Dekretowanie dokumentów księgowych zgodnie z obowiązującym planem kont” należało do Podinspektora ds. księgowości budżetowej w Referacie Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Martyna Perepetycja – Skarbnik Gminy, która zgodnie z zakresem czynności wykonywała także zadania Kierownika Referatu Finansowego.

Wniosek nr 10

Zapewnić ujmowanie w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Wielowieś kosztów do właściwego okresu sprawozdawczego, stosownie do wymogów art. 20 ust. 1, art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn.zm.), mając na uwadze § 26 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

- *W zarządzeniu Nr 12/99 Wójta Gminy Wielowieś z dnia 20 września 1999 r. w sprawie instrukcji inwentaryzacyjnej określono, że „wprowadza się instrukcję inwentaryzacyjną w jednostkach i zakładach budżetowych Urzędu Gminy Wielowieś stanowiącej załącznik do niniejszego zarządzenia” oraz „ustala się stały cykl przeprowadzenia inwentaryzacji co dwa lata, ponieważ księgowość prowadzona jest dla wszystkich jednostek organizacyjnych gminy przez pracownika urzędu, w celu usprawnienia rozliczenia inwentaryzacji ustala się:
Rok I – 1. Urząd Gminy (w tym: OSP), a Rok II – Szkoły Podstawowe i Publiczne Przedszkola”.*

Powyższy zapis ww. zarządzenia dotyczący przeprowadzania inwentaryzacji przez pracownika Urzędu Gminy w innych jednostkach organizacyjnych pozostaje w sprzeczności z art. 26 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.), który stanowi, że jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzacje oraz inwentaryzację drogą spisu z natury obejmuje się również znajdujące się w jednostce składniki aktywów, będące własnością innych jednostek, powierzone jej do sprzedaży, przechowywania, przetwarzania lub używania, powiadamiając te jednostki o wynikach spisu.

Według obecnego stanu organizacyjnego jednostek, Urząd Gminy w Wielowśi nie pełni względem jednostek organizacyjnych gminy roli jednostki obsługującej w rozumieniu art. 10b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn.zm.), która zgodnie z uchwałą Rady Gminy Wielowieś przypada Zespołowi Obsługi Placówek.

Zadanie w zakresie przedłożenia projektu zmian w instrukcji inwentaryzacyjnej należało do p. Martynty Perepetycja – Skarbnika Gminy Wielowieś, a stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację.

Wniosek nr 11

Dostosować procedury w zakresie przeprowadzania inwentaryzacji w części dotyczącej wskazania jednostek, w których inwentaryzację przeprowadzają pracownicy Urzędu Gminy, stosownie do art. 26 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.).

W zakresie rozliczenia z jednostkami organizacyjnymi:

- *W latach 2018 - 2020 prowadzono w Urzędzie Gminy Wielowieś obsługę kasową i druków ścisłego zarachowania jednostek organizacyjnych gminy, pomimo że Urząd Gminy nie był jednostką obsługującą wyznaczoną przez Radę Gminy Wielowieś do prowadzenia wspólnej obsługi w zakresie rachunkowości.*

Zgodnie z art. 10a i 10b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn.zm.), gmina może zapewnić wspólną obsługę, w szczególności administracyjną, finansową i organizacyjną: jednostkom organizacyjnym gminy zaliczanym do sektora finansów publicznych, gminnym instytucjom kultury, określone jako jednostki obsługiwane. Wspólną obsługę mogą prowadzić urząd gminy, inna jednostka organizacyjna gminy, jednostka organizacyjna związku międzygminnego albo jednostka organizacyjna związku powiatowo-gminnego (jednostkami obsługujące). Jednostki obsługujące i obsługiwane oraz zakres obowiązków powierzonych jednostkom obsługującym w ramach wspólnej obsługi określa rada gminy w drodze uchwały. Gminne instytucje kultury mogą przystąpić do wspólnej obsługi na podstawie porozumień zawartych przez te jednostki z jednostką obsługującą.

Ponadto stosownie do art. 10c ust. 2 ww. ustawy, w przypadku powierzenia obowiązków z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości jednostek obsługiwanych, są one przekazywane w całości.

Na podstawie uchwał Nr XV/121/2016 i Nr XV/120/2016 z dnia 22 września 2016 r. oraz Nr X/84/2019 z dnia 7 października 2019 r. w sprawie prowadzenia wspólnej obsługi, Rada Gminy Wielowieś wskazała Zespół Obsługi Placówek jako jednostkę obsługującą, a także jednostki obsługiwane oraz zakres wspólnej obsługi obejmujący rachunkowość i sprawozdawczość tych jednostek.

Natomiast w kasie Urzędu Gminy Wielowieś prowadzono wspólną obsługę kasową i druków ścisłego zarachowania dla Zespołu Obsługi Placówek w Wielowśi oraz obsługiwanych przez ten Zespół jednostek, w tym jednostek oświatowych, Gminnego Ośrodka Kultury w Wielowśi, Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielowśi.

Obsługa kasowa prowadzona była w oparciu o porozumienie z dnia 2 stycznia 2017 r. zawarte pomiędzy Dyrektorem Zespołu Obsługi Placówek w Wielowsi a Wójtem Gminy Wielowieś.

Wykonanie ww. uchwał powierzono Wójtowi Gminy Wielowieś i Dyrektorowi Zespołu Placówek.

Za całość gospodarki finansowej Urzędu Gminy Wielowieś odpowiadał p. Ginter Skowronek – Wójt Gminy Wielowieś.

Wniosek nr 12

Zorganizować wspólną obsługę kasową i druków ścisłego zarachowania dla Zespołu Obsługi Placówek w Wielowsi oraz obsługiwanych przez ten Zespół jednostek, zgodnie z postanowieniami uchwał Nr XV/121/2016 i Nr XV/120/2016 Rady Gminy Wielowieś z dnia 22 września 2016 r. oraz Nr X/84/2019 Rady Gminy Wielowieś z dnia 7 października 2019 r., stosownie do art. 10a, art. 10b, art. 10c ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713).

W zakresie rozliczeń z zakładem budżetowym:

- *W latach 2018 - 2020 do dnia zakończenia kontroli, zaniechano ustalenia stawki jednostkowej dotacji przedmiotowej udzielonej samorządowemu zakładowi budżetowemu, uchwałą Rady Gminy Wielowieś, czym naruszono art. 219 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn.zm.). Stosownie do przywołanego przepisu, z budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą być udzielane dotacje przedmiotowe dla samorządowych zakładów budżetowych, kalkulowane według stawek jednostkowych. Stawki dotacji przedmiotowych ustala organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.*

Samorządowemu zakładowi budżetowemu udzielono dotacji przedmiotowej w wysokości: w 2018 r. – 61.008,00 zł, w 2019 r. – 61.133,00 zł, a na 2020 r. planowano – 61.600,00 zł. Dotacja przedmiotowa była przekazywana z przeznaczeniem na dopłatę do m³ odprowadzanych ścieków.

Zgodnie z nadanym statutem Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Gminy Wielowieś z/s w Sierotach, uchwałą Nr XXVII/215/10 Rady Gminy Wielowieś z dnia 26 marca 2010 r. ,zakład ma zapewniać wykonywanie usług komunalnych i mieszkaniowych w zakresie:

- 1. Gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi,*
- 2. Utrzymania dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,*
- 3. Wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów,*
- 4. Lokalnego transportu zbiorowego,*
- 5. Targowisk i hal targowych,*
- 6. Zieleni gminnej i zadrzewień,*
- 7. Kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych.*

Środki finansowe za wykonanie usług w zakresie utrzymania czystości i porządku na przystankach autobusowych na terenie gminy, remontów cząstkowych nawierzchni dróg

gminnych na terenie gminy, wykaszania terenów zielonych na terenie gminy były przekazywane jako zapłata otrzymanych z zakładu not księgowych.

Kwoty przekazywane dla samorządowego zakładu budżetowego jako zapłata not księgowych były corocznie planowane w budżecie gminy jako wydatki bieżące w § 4300 – „Zakup usług pozostałych”.

Do zadań Wójta Gminy, w myśl art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 z późn.zm.), należy w szczególności przygotowanie projektów uchwał rady gminy.

Wniosek nr 13

Zapewnić przyznawanie dotacji przedmiotowych na podstawie uchwał o ustaleniu jednostkowych stawek dotacji przedmiotowej, stosownie do art. 219 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn.zm.), mając na uwadze art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej